

keforfatningens endelige Ordning, men her griber man det forud og griber ud over det Bestaaende. Jeg maa, saalænge Kirkeforfatningen ikke er endelig ordnet, holde paa, at Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet staaer som den øverste og afgjørende Myndighed i Kirkens Anliggender. Man skal ikke komme bort herfra stumpvis og ikke stille Embedsmanden op med en saadan selvstændig Raadighed. Jeg kan ikke forlade dette Afsnit uden endnu at tilføie et Par Ord, og Tanken drives da bestandig hen til det under Nr. 2 stillede Endringsforslag. En æret Taler (Strøm) har her sagt, at Biskoppen vilde nok ved sit Tryk bevæge Præsten til at give sit Samtykke. Men hvoraf veed den ærede Taler, at Biskoppen ikke vil øve Tryk i en anden Retning paa Menigheden? „Lad I det være, det er ufornuftigt, at I give Eder af dermed; lad Præsten passe Sit og pas I Eders; det maa jeg meget fraraade; det er en farlig Indretning, som vil være de bittreste Frugter“ — jeg veed ikke, at der er Sikkerhed for, at Mæglingen ikke ogsaa kunde gaae i en saadan Retning? Endelig kommer jeg her, idet jeg taler om administrativ Stilling og Myndighed, til at fremhæve, at Ministeriet, der hidtil i alle den Slags Sager har været den endelige afgjørende Myndighed, vel kan taale, at baade Præsten og Biskoppen bevæge sig med stor Selvstændighed og Frihed, at de ubunden kunne ytre sig og gjøre deres Meninger gjældende, men hvis det er saa, at man sætter saadanne Straaker for Ministeriet, ikke stiller Ministeriet over de administrative Myndigheder, saa nøder man Ministeriet til at drage Omhu for, at det faaer Organer, som ere Udtryk af dets Villie og Mening; saa vil Ministeriet ikke kunne taale, at der i den øverste Spids af Kirkens Styrelse findes Mænd, der stille sig lige op mod det, saa vil det være nødvendigt at tage Forholdsregler herimod; men jeg troer dog, at det var godt, om man bevarede saa megen Selvstændighed som muligt. Jeg troer, at det er godt, fordi der kan være Mænd, der ere meget afvigende i Ansuelser fra dem, som Ministeriet anseer for at være utvivlsomt rigtige, men som desuagtet baade ved deres Fromhed, Kundskab og Begavelse kunne virke overordentlig meget

Godt for Kirken. Tag derimod den afgjørende Myndighed bort fra Ministeriet, saa vil man nøde Administrationen over i en anden Retning, saa nøder man den til at søge Organer for sin Villie.

Jeg maa saaledes fraraade at stemme for de under Nr. 2, 5, 10, og 15 stillede Endringsforslag. Der er af en æret Landstingsmand (Vorgen) stillet et Forslag gennem et Førlangende af en deelt Afstemning over § 2, som jeg kunde være langt mere tilbøielig til at tiltræde. Jeg tilstaaer, at det dog vil kræve nærmere Bestemmelser, men jeg kan ikke andet end bede den Betænkelse, som er fremført her i Landstinget, at det kunde ogsaa være sin Sag at faae et Menighedsraad, hvori Præsten sidder som Formand; uagtet han nødvendig vil have hele Raadet. Man maatte da uden Tvivl træffe nærmere Bestemmelse om, at Menighedsraadet i saadanne Tilfælde selv valgte sin Formand og indtog en mere selvstændig Stilling, Noget, som isvrigt i og for sig under de bestaaende Forhold undertiden kan være ønskeligt. Undertiden kan det være, at en Præst saa afgjort slutter sig til een Side af sit Sogn, at den anden Side, om jeg saa maa sige, vel kunde trænge til den Forsorg, der kunde ligge i et Menighedsraad.

Mosin: Hvorvel jeg ikke kan slutte mig til de Øtringer, der bleve fremførte af den ærede 3dte Landstingsmand for 2den Kreds (Vorgen), da det forekommer mig, at de for meget fordrer, at Præsten ene og alene skal gaae op i Menigheden uden at kunne ytre nogen selvstændig Mening, medens det dog i saa høi Grad maa være ønskeligt, at Præst og Menighed maae kunne være enige, kan jeg paa den anden Side ikke andet end have stor Betænkelse ved at tiltræde det af Udvalget formulerede Forslag. Der foreslaaes nemlig, at naar Præst og Menighed ikke kunne blive enige, skal Biskoppen mægle dem imellem, og jeg tvivler aldeles ikke om, at denne Mægling meget ofte kan føre til det forventede Resultat; men det andet Tilfælde er heller ikke utænkeligt, at der kan vedblive at bestaae Uenighed imellem Præst og Menighed, og at den hele Sag saa